

*Дем'яненко Т. І., кандидат економічних наук, доцент,
Українська інженерно-педагогічна академія*

*Лансєв І.О., магістрант,
Українська інженерно-педагогічна академія*

СТАН РОЗВИТКУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Одним із основних факторів економічного зростання та конкурентоспроможності підприємств є впровадження інновацій, що забезпечують його діджиталізацію. Як показує світова практика, рейтинг країни в галузі бізнесу, технологій та наукових даних негативно корелює з ВВП на душу населення і позитивно з ризиком автоматизації, тобто найбільш кваліфіковані країни демонструють кращі економічні показники та менший ризик порушення роботи ринку праці через автоматизацію. [1]. Побудова цифрової економіки в Україні має стати рушійною силою збільшення ВВП та підвищення рівня життя населення. За допомогою цифрових технологій кожен сектор економіки може розвиватися швидше, якісніше та ефективніше. Це викликає широкий інтерес вчених до концепції цифрової економіки та цифровізації.

Роботи вітчизняних та зарубіжних фахівців присвячені різним аспектам дослідження діджиталізації: О. Грибіненко, С. Коробка, Ж.-П. де Клерк, Г. Жосан, І. Андрушківа і Л. Надієвець, А. Гуренко та О. Гашутіної, В. Ляшенко й О. Вишневського, С. Король та Є. Польовика, О. Миколока і В. Бобровника, Л. Ремньової й Т. Забаштанської, О. Щурко та І. Зозолук та багатьох інших.

Вона складається з аналізу та виявлення основних напрямів та видів діджиталізації та впровадження сучасних інформаційних технологій у місцеву економіку.

Процес оцифрування заснований на перетворення аналогових даних у цифровий формат. Проте, нині з допомогою категорії діджиталізації прийнято позначати ширше коло явищ, передусім цифрову революцію у сфері.

Фахівці пропонують безліч підходів до розуміння категорії «діджиталізації». Тому під досліджуваною концепцією слід розуміти певні трансформаційні процеси, використання цифрових технологій для оптимізації та автоматизації бізнесу, підвищення рівня продуктивності праці та покращення якості комунікації зі споживачами [2]. З іншого боку, діджиталізацією вони розглядають як процес використання цифрових технологій підвищення якості обслуговування клієнтів.

Під діджиталізацією розуміється процес створення спеціалізованої системи збирання, зберігання та аналізу інформації, оптимізації її пошуку, у тому числі з використанням мережі інтернет, обробки великих обсягів даних, використання у виробничому процесі штучного

інтелекту та онлайн-сервісів. Ця категорія повинна враховувати «перехід організації на нові способи мислення та роботи, засновані на використанні соціальних, мобільних та інших цифрових технологій; зміна стилю управління, використання систем мотивації та нових бізнес-моделей».

У контексті питання бажано звернути увагу на ставлення зарубіжних вчених до розуміння поняття діджиталізації. Діджиталізація — це створення цифрових версій аналогових чи фізичних об'єктів, таких як паперові документи, відео чи фотографії, аудіозаписи тощо. При цьому зазначено, що такі версії виражаються в бітах, які є мінімальною одиницею, що адресується інформації у мережах та їх окремих елементах [3].

Якщо узагальнити всі вище перелічені наукові підходи до розуміння категорії «діджиталізація», можна констатувати, що під цим поняттям вчені розуміють практичне застосування, перетворення на цифровий формат, збір та зберігання, аналіз певної інформації, що використовується в різних галузях економіки. Тому ми пропонуємо розглядати цифровізацію як процес переходу економічної діяльності до нового формату, що полягає у використанні цифрових технологій та сприяє оптимізації бізнес-процесів, збільшенню доходів бізнесу та вдосконаленню системи комунікацій зі споживачами.

Діджиталізація визнається основою, де базується четверта промислова революція, котрій характерна зв'язок з економікою на вимогу, що полягає у продажу товарів чи послуг, а й у постійному доступі до них. Це означає, що фактичне розміщення замовлення на конкретний продукт чи послугу здійснюється онлайн, яке фактичне виконання може здійснюватися як онлайн і офлайн.

Діджиталізація нині є характерною для більшості сфер української економіки. По-перше, банківський сектор. Для цього напряму характерна цифрова трансформація різних банківських операцій, тобто їхня автоматизація, наслідком чого є відсутність персоналу. Крім того, досить популярною визнано технологію Блокчейн, яка знижує ризики шахрайства та використовується в процесі банківських платежів, управління банківськими продуктами тощо.

По-друге, діджиталізація фінансових ринків сприяє повній адаптації споживачів до цифровізації сучасного суспільства. Саме діджиталізація нових економічних можливостей забезпечує переведення капіталу у соціальні мережі та сайти. Крім того, сьогодні існує гостра необхідність залучення висококваліфікованих ІТ-фахівців, які забезпечать оптимізацію бізнес-процесів, особливо фінансових та бухгалтерських розрахунків, що дозволить не тільки зробити господарську діяльність більш ефективною, а й приносити додатковий прибуток.

По-третє, оцифрування деяких ринків. За прогнозами експертів, підвищення рівня діджиталізації бізнес-процесів до 2025 року сприятиме збільшенню використання

професійних послуг майже на 20%. Крім того, такі процеси викличуть зростання попиту на напрями підготовки ІТ-фахівців, які справді зможуть адаптуватися до нових вимог та технологій [4].

По-четверте, діджиталізація виробництва, яка підтримує швидке та гнучке реагування на зміни ринку та запити споживачів. Для оптимізації виробництва підприємства можуть впроваджувати мережеві автоматизовані пристрої та сучасні інформаційні та комунікаційні технології, контролювати виробничу систему та інші інноваційні концепції.

По-п'яте, діджиталізація продуктивності та просування «цифрових підприємств». Використання оцифрованих даних забезпечує зниження витрат, зростання доходів та темпів економічного розвитку та активізації економічної сфери в цілому. Впровадивши цифрові технології у свою діяльність, підприємство отримує можливість з меншими зусиллями просувати свій продукт, долати існуючі бар'єри та виходити на нові сегменти ринку [5].

По-шосте, діджиталізація бізнесу. Якщо раніше для відкриття свого бізнесу потрібно певне приміщення, обладнання або персонал, то тепер достатньо мати постійний доступ до інтернету і за необхідності залучати віддалених співробітників або отримувати послуги фахівців на умовах аутсорсингу [6].

Діджиталізація сектора економіки може зіграти роль ефективного інструменту ліквідації бізнесу. Особливо це виявилось у забезпеченні взаємодії між бізнесом та державним сектором, де цифрові засоби платежу використовуються для підвищення ефективності та прозорості державних та приватних транзакцій. Основними інструментами скорочення економіки з використанням цифрових технологій є: - технології Блокчейн; можливість зареєструвати підприємство онлайн; електронні процедури декларування доходів, обчислення податків та інших обов'язкових платежів; використання обов'язкового режиму електронного податкового адміністрування; заробітна плата з використанням електронних технологій тощо.

Таким чином, можна зробити висновок, що діджиталізація в економіці – це процес переведення економічної діяльності в новий формат, що полягає у використанні цифрових технологій та сприяє оптимізації бізнес-процесів, збільшення доходів бізнесу та вдосконалення системи комунікацій зі споживачами. Процес цифровізації сектора національної економіки можна вважати ефективним напрямом розвитку держави лише за умови додаткового поширення цифрового розвитку на інші сфери суспільства, а також за можливості реального використання її результатів. Це означає, що кінцеві результати діджиталізації економіки мають бути одночасно доступні кінцевим споживачам, які мають навички роботи з новітніми цифровими технологіями. Підвищення рівня цифрової економіки також означає відкриття нових можливостей для підприємств і громадян, оскільки цифрова

інформація, що зберігається, може бути використана не тільки в економічній діяльності, але і в інших сферах суспільного життя. Крім того, діджиталізація дозволить підвищити якість продукції, надання послуг та продуктивність праці, знизивши при цьому рівень витрат суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел:

1. Андрушків І. П., Надієвець Л. М. Діджиталізація в банківському секторі: світовий та вітчизняний досвід. Проблеми економіки. 2018. № 4. С. 195-200. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2018-4_0-pages-195_200.pdf. (дата звернення: 18.01.2023).
2. Варга В. П. Діджиталізація як один із чинників конкурентоспроможності підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/156.pdf (дата звернення: 18.01.2023).
3. Грибіненко О. Діджиталізація економіки в новій парадигмі цифрової трансформації Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки». 2018. № 16. С. 35–37. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ecn/article/view/3523/3197> (дата звернення: 18.01.2023).
4. Гуренко А., Гашутіна О. Напрями розвитку систем управління в умовах діджиталізації бізнесу в Україні. Економіка і суспільство. 2018. № 19. С. 739-745.
5. Диба М. І., Гернего Ю. О. Діджиталізація економіки: світовий досвід та можливості розвитку в Україні. Фінанси України. 2018. № 7. С. 50-63.
6. Chobitok V., Chumak L., Demianenko T., Us Y. Forming performance assessment system of risk management in railway transport companies. International Journal of Engineering and Technology(UAE). 2018. Vol. 7. No 4.3. P. 404-408. URL: <https://www.sciencepubco.com/index.php/ijet/article/view/19843>. (дата звернення: 18.01.2023).